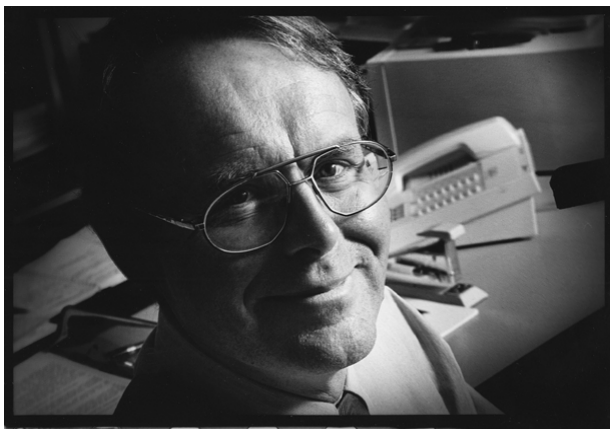

BesteWim

Alex Klugkist - directeur UB schrijft aan Wim Liebrand - directeur RC, informatie- en communicatietechnologie

Sinds kort zijn we een nieuw millennium ingegaan, een voorrecht dat maar een klein deel van de mensheid ooit ten deel valt. Het zal vast en zeker een digitaal millennium worden. Maar als je mij vraagt of ik het eens ben met de stelling van J.S. Mackenzie Owen ?Als het niet op het Internet staat, dan bestaat het niet?, dan is mijn antwoord ?nee?. Er staat ongelooflijk veel op het Internet, maar nog veel meer niet. ?t Is een beetje een struisvogelstelling. Dat beestje denkt ook dat wat hij niet ziet, niet bestaat. Menig struisvogel is dat slecht gekomen.

Maar om misverstanden te voorkomen: je weet dat ik de inspanningen om te komen tot een elektronische leeromgeving etc. van harte

ondersteun. Ik zeg dat welgemeend en niet uit vrees om geroyeerd te worden als lid van de ICT2005-commissie. Het is voor de universiteit van groot belang haar onderwijs te moderniseren, gebruik makend van nieuwe ICT-methoden en -technieken. En ook voor het onderzoek zijn de zegeningen van de ICT legio. Vroeger kostte mij het als onderzoeker maanden om bepaalde bronnen door te vlooien, iets wat nu in een gedigitaliseerde bronnenverzameling op een achternamiddag kan.

Toch blijft de mens het wezen dat hij is: een wat sukkelig zoogdier dat met moeite dingen leert. Die grijze hersencellen zijn bepaald niet geautomatiseerd en het aantal Gigabyte dat je daarin kunt opslaan neemt, zoals je zelf zo langzamerhand ook wel begint te merken, in de loop der jaren af. Los van leeftijd is het een constante worsteling om kennis te vergaren, te verwerken en om te zetten in nieuwe kennis. Dus goed onderwijs maakt wel gebruik van een moderne ICT-infrastructuur en nieuwe onderwijsmethodes. Maar wezenlijk verandert er niets. Een bevlogen docent is geen digitale docent. Het persoonlijke element in kennisoverdracht is van onvervangbare en onschatbare waarde. Wanneer je een student vraagt waarom hij of zij zo door een bepaald vakgebied wordt gegrepen, wordt meestal de naam van een of meer leermeesters genoemd en niet de naam van een nieuwe release van een coursepack.

Met onderzoek is het al niet anders gesteld. Goed onderzoek kan evenmin zonder de persoonlijke dimensie. Interactie, discussies van persoonlijke aard zijn van kardinaal belang, ook al kan ICT daarbij een prima instrument zijn. Voor de bibliotheek geldt hetzelfde. De wetenschappelijke informatievoorziening wordt steeds digitaler. We zullen er alles aan doen om de digitale bibliotheek naar de gebruiker te brengen en niet andersom. Maar daarmee vervalt niet de behoefte aan een fysieke bibliotheek, aan bibliotheeklocaties. En dan doel ik op de bibliotheek als aansprekende ontmoetingsplaats van studenten, docenten en onderzoekers. Iedere dag zie ik met plezier grote drommen studenten de UB binnengaan. Ze kunnen veel van wat ze hier doen waarschijnlijk net zo goed thuis doen. Maar ze stellen de geboden studiefaciliteiten op prijs en willen kennelijk studeren in een inspirerende entourage, in een omgeving die uitnodigt tot studie en reflectie, waar professionele hulp kan worden geboden en die tevens fungeert als ontmoetingsplaats. Vanzelfsprekend moet je die faciliteiten up-to-date houden, maar ze zullen nooit zo digitaal zijn dat ze daardoor virtueel worden. Voor de faculteitsbibliotheek geldt dat net zo sterk. ?De faculteitsbibliotheek behoort het hart te zijn van de faculteit?, hoorde ik laatst een vooraanstaande onderzoeker/docent van onze universiteit zeggen. Daar sluit ik mij graag bij aan.

De stelling van Mackenzie Owen klopt dus niet. Informatisering en digitalisering zijn van groot belang voor onze universiteit. Zij maken echter geen goede docenten en ze maken ze ook niet overbodig. Anderzijds is het moeilijk een goed docent te zijn, als je jezelf buiten de verworvenheden van de ICT plaatst. Voor onderzoek geldt hetzelfde. De onderzoeker kan veel baat hebben bij digitale informatievoorziening; het onderzoekproces verandert er ten principale niet door. En de digitale bibliotheek moet er wel komen, maar zij maakt de fysieke bibliotheek niet overbodig. Althans daar houd ik het op in het nieuwe millennium.

[index](#) Pictogram 1